

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-ogerske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12.50
četrtno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
za vse druge dežele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se plačuje od četrstopenjskega petič vrste po 12 h, za večkratne natis primeren popust.
Posamezna številka stane 10 h.

Štev. 103.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, dne 7. maja 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Nova nevarnost za naše hmeljarstvo.

Piše državni poslanec Fr. Roblek.

Država potrebuje zopet denarja in sicer mnogo denarja. Finančni minister si beli glavo, kje ga naj vzame. Naložiti nam hoče novih davkov, med drugimi namerava tudi povišati davek na pivo. Pa ne samo povišati, kar poudvojiti ga hoče in še več kot poudvojiti.

Tako izdatno povišanje davka bo pa imelo to posledico, da se bo cena piva povišala in vsed tega njega vporaba zmanjšala. Zmanjšala pa se bo ob enem tudi množina za varenje piva porabljenih surovin — ječmena in hmelja. Povpraševanje po hmelju in torej tudi njegove cene bodo še manjše kot sedaj, naše hmeljarstvo, itak že v hudi stiski, bo na novo silno škodo trpelo, prišlo bo še v večjo. Še huje, dolgo trajajočo krizo.

Oglejmo si torej ta napad finanč. ministerstva na naše žepe, na obstanek naš hmeljarjev nekoliko natančneje.

Že sedaj je davek na pivo v Avstriji skoraj najvišji v Evropi in edino le v bogati Angliji je še nekoliko višji. Sedaj znaša ta davek po 34 vin. od vsakega odstotka sladkorja v hektolitru piva, zanaprej naj bi se davek zvišal na 70 vin. Pri nas n. pr. se toči večinoma 12—13% pivo. Od tega je znašal doslej davek 4.42 kron, odslej naj bi pa znašal 9.10 kron.

Sicer pobirajo nekatere dežele že sedaj pivne doklade in sicer v znesku po 1.70 K do 2 K od hl; po vladnem načrtu bi imele te doklade vnaprej odpasti, vendar bi se pa po nameravanem davku tudi tam, kjer so se te doklade pobirale, zvišal davek na 13% pivo za 2.68 K do 2.98 K pro hl.

Takšno povišanje davka bo pa imelo kot neizogibno posledico povi-

šanje cene piva in kaj to pomeni, nas učijo skušnje zadnjih let.

Znano je, kakšni odpor je našel lani poskus zvišanja cene piva na Štajerskem in Koroškem. Le za 1 K do 1½ K so dvignile pivovarne ceno in to je povzročilo, da se je poraba piva skrčila za 30 do 40 odstotkov.

Znano je, da je pred nekaj leti, ko je Češka upeljala deželno naklado na pivo v znesku po le 1.70 kron na hl, in se je vsled tega pivo za 2 K podražilo, padla poraba istega le na Češkem samem kar za več milijonov hektolitrov na leto. To se bo gotovo zgodilo po upeljavi nameravanega davka ne le na Češkem, ampak po celi Avstriji v še veliko večji meri.

V isti meri pa, v kateri se bo, zmanjšala poraba piva, skrčila se bo tudi poraba hmelja in s tem zmanjšala njega cena. — Zvišanje davka na pivo reže nam hmeljarjem torej v meso, izpodkopa naš obstanek. — Gospodarski napredek Savinjske in tudi sosednjih dolin in njeni gospodarski obstoj temelji na hmeljarstvu. Z njim stoji, z njim pade.

Branimo naše hmeljarstvo velike nevarnosti ki mu preti, uprimo se temu poskusu zmajati ali celo uničiti ga. Prirejammo protestne shode, občine, okrajni zastopi povzdignite vaš glas v obrambo našega hmeljarstva. Vsi, prav vsi se moramo združiti v odporu temu napadu na naš gospodarski obstanek.

Politična kronika.

o Ministerski svet. Včeraj je sklical baron Bienerth ministerski svet, v katerem so se ministri posvetovali, kako stališče naj vlada zavzame nasproti nujnemu predlogu soc. demokratov o odpuščenju pod orožje poklicanih rezervistov ter nadomestnih rezervistov in izplačanja podpor rodbinam rezervistov. Nadalje se je razpravljalo tudi o resoluciji, katere je poslanec

Daszynski stavil v bosenskem odseku glede ogrske agrarne banke za Bosno. Naj bode ta predlog sprejet ali ne, finančni minister Bilinski ne odstopi, češ, de se je on pogajal o tem vprašanju z ogrsko vlado v imenu cele avstrijske vlade in da ostane vsled tega ves kabinet solidaren z ministrom Bilinskim. Ministerski svet je sklenil sprejeti Redlichov kompromisni predlog in začeti pogajanja za kompromisno resolucijo. O tem se bode vlada pogajala s kišč. socijalci in Nemci ter se sme po vsej pravici nadjati, da je ta gospoda ne bode pustila na cedilu in naj bi bile avstrijske koristi in interesi bosanskega prebivalstva po agr. banki še tako oškodovani. Vrana vrani oči ne izključuje, pač pa bo to nov dokaz za to, v kako slabih rokah so avstrijske koristi, ako so izročene na milost in nemilost Nemcem vseh strank. Razprava o finančnih predlogih bo pretrgana in nadaljevanje debate odnešeno vsaj za teden dni, ker pridejo na dnevni red novi predlogi o rezervistih, o rajoniranju repe in veleizdajskem procesu v Zagrebu. Vlada upa, da ji pride na pomoč konferenca klubovih predsednikov s kakim primernim sklepom.

o Iz aneksijskega odseka. Predsednik dr. Šusteršič da na znanje, da je vlada v smislu zadnjega sklepa predložila potrebno gradivo za presoje vanje tega vprašanja. Posl. dr. Krek je ostro napadel državnega fin. ministra Buriana in avstrijsko vlado, katera je z agrarno banko izdala avstrijske interese Ogrski. Avstrijska vlada ni samo zanemarila svoje dolžnosti ampak je tudi ravnala proti soglasnemu sklepu avstrijskega parlamenta, kapitulirala je pred Ogrsko. Slovenci so lojalno postopali v aneksijskem vprašanju, zato je pa vlada prodala bosansko prebivalstvo in kmete Ogrski. Bosansko prebivalstvo ne pričakuje od Ogrske prostosti, posebno pa ne gospodarske neodvisnosti. Ako

ne bomo imeli v Bosni prijateljev, bo nemogoče rešiti gospodarska vprašanja države. Naša vlada in še posebno finančni minister Bilinski je bil že zdavnaj pripravljen kapitulirati pred Ogrsko. S svojim postopanjem glede zakladnic in bosanske agrarne banke se je finančni minister pregrešil proti duhu ustave. Govornik ne bo stavil predloga o tem vprašanju, želi pa, da bi se stavljal predlog z druge strani in da bi se zavzelo proti finančnemu ministru in vladi primerno stališče. Država potrebuje prijateljev med Jugoslovani, kateri so ji potrebni, to zahtevajo tudi koristi naše industrije in naših poljedelcev. Avstrijski parlament je prestal že marsikatero krizo in prestane tudi to, ako se postavi na demokratsko stališče.

Posl. Redlich je stavil dve resoluciji: Poziva se finančnega ministra, naj prepove kotiranje delnic in zastavnih listov ogrske agrarne banke za Bosno na denarnih borzah v Avstriji tako dolgo, dokler ne bodo določila pravil dotične banke določajoča privilegije pri odvezi kmetov, odstranjena. Nadalje Avstrijska poslanska zbornica zahteva, da se izključi v Bosni odkupovanje fevdalnopравnih bremen ter da se te posle poveri državnemu zavodu s pomočjo javnega kredita.

Govoril je posl. Daszynski ter dejal, da ni res, da je z aneksijo za Bosno napočila nova doba, kajti prej ko slej dela Ogrska v Bosni kar hoče in Avstrija igra pri tem samo ulogo pomagača ogrskih klik. A. O. se je trideset let obotavljalo z izvedbo zemljiške odveze v Bosni, sedaj je pa pod Bienerthovim uplivom kar na vrat na nos prodalo bosanske kmete ogrskim oderhom. Nasprotno je pričakovati rešitve od bosanskega deželnega zbora, katerega bode ogr. klika s svojo banko korumpirala. Fin. minister ni ravnal kot Poljak, ampak kot član Bienerthove uradniške vlade. Ta vlada pravi,

LISTEK.

Izlet gospoda Broučka v 15. stoletje.

60

Češki spisal Svatopluk Čech. — Poslovenil Stanko Svetina. Dalje.

Moj bog! — je pomislil gospod Brouček — kdo bi mogel v tej divji pustini slutiti bodoče Prikope!

V duhu je pohitel nazaj, ali bolje, pohitel je v devetnajsto stoletje, in pred njim se je pojavil veličasten korzo, oživiljene gručice elegantnih gospodov in krasnih dam, ki koketirajo, ki so prišle na ogled, ki se medseboj kritizirajo, ki se bore za ščipalnike in paličice, ki šume z dragimi oblekami in govore ljubeznivo nemščino . . . in z globokim vzdihom se je povrnil v husitsko dobo. Puste zgradbe strme tam, kjer so za jasnimi okni krasne kavarnе navadno sedeli, ali bolje bodo sedeli dolgonosi špekulanti, in šara

čudnih staročeških hiš čepi tam nasproti, kjer se bode bahal hotel pri črnem konju in hiša nemškega kazina.

Skoro ravno na to stran je pokazal Domšik z besedami „glej, ona hiša je bila Žižkova, dokler je bil služabnik kralja Václava.“

Peljal je gosta dalje v smeri k Pofiču. Pri tem mu je pokazal na desni strani Goska vrata z dvema stolpoma na koncu sedanje Hibernske ulice in veliki samostan sv. Ambroža, ki je stal na mestu sedanje glavne mitnice, na levo pa, na zapadni strani sedanjega Jožefovega trga in Elizabetine ceste, Staromestne gradbe in jarke, ki so se vlekle tudi na tej strani prav do reke. V ozidju so bili tu blizu narazen štirje prehodi: vratica iz kraljevega dvora, dvoje vrat na koncu ulice sv. Benedikta (sedanje Kraljedvorske) in Dolge, potem pa še ena vrata pri Vltavi. Domšik je omenil, da nimajo sedaj zgradbe in vrata Starega mesta nobene pomena, ker sta obe mesti eno;

zato se stražijo, in to le ponoči, izmed onih vrat le dvoje najkrajnejših pri Vltavi. Domšik je omenil, da nimajo sedaj zgradbe in vrata Starega mesta nobene pomena, ker sta obe mesti eno; zato se stražijo, in to le ponoči, izmed onih vrat le dvoje najkrajnejših pri Vltavi. Brouček je menil, da se je približal na svoji nočni poti eni izmed onih dveh, to je k vratom na koncu Dolge ulice.

Zavila sta v ulico, ki je držala k Pofičkim vratom. Mučenik sulice je korakal zopet s temnimi mislimi v glavi. Težile so ga mnoge nadloge, o katerih smo že prej povedali. In premišljal je, ali bi ne bilo bolje, ako bi se s kako zvijačo izmuznil nadležnemu gostitelju in bi v srednjoveško obleko ogrnjen iskal srečo v stari Pragi ali ako bi se z njo ukradel skozi kaka vrata.

Naenkrat ga je zbudila iz teh misli nesrečna sulica, ki se je nekje v višini zapletla v neko stvar. Pogledal je kvišku in videl, da so se kaveljč-

kaste konice osti zapletle v nekake železne kodre, ki so viseli na ulico na železnem obroču nad vrati neke hiše.

„Kaka neumnost je zopet to!“ se je jezil gost.

„Saj vidiš — znamenje krčme“, ga je poučil Janko od zvona in mu je pomagal izvleči sulico iz kodrov železnega obroča, na katerega koncu je gospod Brouček šele sedaj zapazil zabujoč smrekov venec, ki je bil okrašen z različnimi podobami.

Obraz Broučkov se je čudežno razjasnil.

„Res, gostilna!“ je zaklical. „In sama si me zadržala, kakor da bi slutila mojo peklensko žejo. Migljaj usode je to, da naj vstopiva.“

„Naj bo; ako si žejen, pojdiva na bokal“, je privolil Domšik — kateremu sem iskreno hvaležen, ker mislim, da so čitatelji siti suhoparnega opisa davnih praških ulic.

(Dalje prih.)

a ne odstopi, ker prezira parlament, ta jo pa mara prisiliti, da odstopi ter ji dokazati, da določa smer vlade moč ki ni v kabinetu ampak v parlamentu splošne volilne pravice. Mogoče je, da se še v zadnjem trenutku popravi storjena napaka. Zemljiška odveza mora biti izvedena z državno pomočjo, kakor se je to godilo v vseh civiliziranih državah. Končno stavi resolucijo, v kateri konstatira, da je vlada grobo prekršila svoje dolžnosti. Vlado se poziva, da stopi nemudoma s skupno vlado v dogovor, da v Bosni in Hercegovini izvede zemljiško odvezo država s financijelno pomočjo obeh državnih polovic.

Fin. minister Bilinski se je branil proti Daszynskemu. Dejal je, da je ministerski svet sklenil staviti kabinetno vprašanje ter dati portfelje na razpolaganje, ako bi odveza bosanskih kmetov ne bila tako dolgo odložena, dokler se doželni zbor o tem ne izreče. Kreku nasproti trdi, da je prezrl sklepe zbornice ter da ne more biti govora o protežiranju ogrskega upliva.

O Ogrska kriza. Cesar je sprejel včeraj predsednika magnatske zbornice Dessevffya, ki je razvijal svoje nazore o rešitvi krize. Za njim je bil sprejet predsednik parlamenta Justh. „Budapester Lloyd“ piše, da je presenetljivo, da je kralj sprejel najprej grofa Andrassyja v avdijenco in šele potem predsednika magnatske in poslanske zbornice. Iz tega sklepa list, da bode Andrassy igral pri rešitvi krize veliko vlogo.

Dogodki na Turškem.

O Drugo vojno sodišče. Posebna komisija voj. sodišča zaslišuje osobe edstavljene sultana. Mnogo višjih uradnikov in komandantov z dežele pride v preiskavo, ker so podpirali reakcije. — Pričakuje se prav mnogo smrtnih obsodb.

Dnevna kronika.

a Velike povodnji so vsled mnogega deževja nastale v Galiciji in Bukovini.

a Mlada samorilca. V Lipskem sta se zastrupila 17 letni sin agenta Kurt Mechold in 13 letna Berta Lehmann. Zapustila sta listek, na katerem stoji: Prostovoljno se ločila iz življenja, ker sva se ljubila.

a Do severnega tečaja hoče priti s pomočjo zračne ladje Wellmann.

a Stoletna pravda končana. Naj višji sodni dvor se je 6. t. m. bavil z znano pravdo kneza Kristijana Kraftha Hohenlohe-Oehringen proti grofu Ladislavu Zamojskemu. Knez Hohenlohe je kot posestnik graščine Jurgo-Javorine na Ogrskem hotel uveljaviti svojo lastninsko pravico na nek gorski gozd na Visoki Tatri, za katerega sta se že stoletja prepirala Ogrska in Poljska. Pred leti se je bavilo z uravnavo mej neko razsodišče v Gradcu, ki je izreklo, da pripada ta kos zemlje Galiciji. Grof Zamojski je nato proglasil gozd za svojo lastnino. Knez Hohenlohe je pa vložil tožbo proti Zamojskemu na priznanje lastnine. Toda tožbo je odbilo okrožno sodišče v Novem Sandecu, deželno višje sodišče v Krakovem in končno jo je zavrnil še najvišji sodni dvor. S tem je ta stoletna pravda tudi zasebnopravno končana.

Dopisi.

b Ljubljanski škof in slovenski kmet na Štajerskem. Leta 1902. je škof generalni pooblaščenec bivši njegov oskrbnik v Gornjem gradu Di Centa sklenil s kmeti v Pastempolju in Potoku v občini Korkarje najeminske pogodbe, da je vzel v najem posamezne dele njihovih trav-

nikov za 15 let, t. j. do 1. prosinca 1917. v namen, da si je smel po njih izpeljati ozkotirno konjsko železnico ali pravzaprav kolotek za izvažanje lesa iz planin do reke Drete.

Knezoškof je to pogodbo sam odobril ter se zavezal za sebe in za svoje naslednike, če bi pred potekom 15 let umrl, da hoče kmetom do leta 1917. plačevati primerno najemnino ter jim dajati v ime te najemnine vsako leto tudi drv za karjavo. To svojo obveznost je dal vknjižiti v zemljiško knjigo ter je vse pogodbe lastnoročno podpisal.

Ker je škofovo gospodarstvo pod oskrbnikom Di Centom doživelo polom, se je raba tega koloteka leta 1908. opustila. Škof je odslovil Di-Cento. Njegov začasni naslednik, neki Gold, je bil že lani po škofovem nalogu kmetom naznanil, da bode škof s pomočjo politične oblasti te pogodbe na vsak način razveljavil, naj se rajše z njim v tej zadevi pobotajo.

Toda kmetje niso več tako „zarnikani“, da bi ne spoznali zvijače. Oni so vsako pobotanje odločno odklonili. dobro vedo, da jim brez njihovega privoljenja pogodb nikdo razveljaviti ne more.

Med tem časom je škof odslovil tudi Golda ter je izročil pravo svojih graščin svojem stolnemu kapitelju.

Toda prečastiti kanoniki ljubljanskega kapitlja niso nič bolj pravični nego škof, oziroma njegovi bivši posvetni oskrbniki.

Po nasvetu svojega ljubljanskega pravnega svetovalca so poslali nad kmete zvijačo.

Znani, od svoje žene ločeni škofov uradnik popačenega imena nemškutar Hans Scholnieur (Žolnir) je bil pred dvema mesecema sklical vse dotične kmete v neko gostilno pod pretvezo, da ne more najti zapiskov, koliko drv gre kateremu, naj torej pridejo, da si njihove izpovedbe zabilježi. Kmetje so, zvijače ne sluteč, prišli in je on zaradi lepšega zapisoval njihove napovedbe. Po končanem zapisovanju pa jim je pred dvema najetima pričama na splošno začetje prečital pismo škofovega kapitlja, s katerim se jim naznanja, da je pogodba razveljavljena, da torej škofov kapitelj ne bode kmetom več dajal ne najemnine ne drv za najeto zemljo.

Previdni kmetje so odklonili podpis ter odpovedi niso hoteli na znanje vzeti, obratno, oni so Žolnirju naznanili, da bodo takoj tožili škofa, kakor hitro se jim prihodnje eseni najemnina in drva odtegnejo.

V svoji razumnosti in previdnosti so kmetje iskali pri odvetniku pojasnila za škofovo zvito ravnanje in tu so izvedeli, kar so slutili, da bi namreč škofovo razveljavljenje pogodb res postalo pravomočno, ako bi oni jeden mesec po naznanilu ničesar proti ne ukrenili. Sedaj jim je bilo nakrat jasno, zakaj jim je škof ravno v spomladi razveljavljenje naznanil. Aha, zabiti kmet bode čakal do jeseni, ko se drva odkazujejo, takrat bode pri sodišču ropotal prepozno!

Toda kmetje ob Dretni vstajajo bolj zarano, nego škof in kanoniki njegovega kapitlja, naznanili so mu torej pravočasno po odvetniku, da njegove odpovedi in razveljavljanja pogodb ne vzamejo na znanje, temveč, da vstrajajo na sklenjeni pogodbi.

A zvijača in premetenost še s tem niste bili popolnoma premagani.

Šmarski župnik g. Kitak je pisal nekega dne kmetom v Pustopolje pismo, v katerem prav hinavsko in milo toži, o škofovi nesreči v gospodarstvu ter se končno zateka k Bogu pravice, rekoč, ali se vi kmetje ne bojite delati škofa krivice, da se hočete pogodbe držati in sprejemati od njega še nadalje najemnino in drva, ko vendar on vaše zemlje več ne rabi itd. ter jih končno vabi, da se nahaja škofovo pismo v šmarskem farovžu na razpolago.

Pa tudi ta pobožna zvijača je na goli obsedela. Niti jeden kmet ni bil radoveden, kaj škof piše, saj je čutil vsakdo, da se bogatemu škofu ne godi krivica. Okolnost, da škof več železnice ne rabi, je ničeva. Nasip za železni tir še obstoji, ni še razravan, torej tudi kmet nima nobenega dohodka od tega kosa zemlje, no, pravični škofov kapitelj se tega ne domisli, kajti ni mu mari kmetova, temveč škofova korist.

Kako hoče škof kmetom škodo poravnati, to čutijo kmetje v gornjegrajskem okraju s tem zvitim poskusom in s škodljivo škofovo playbo najbolje.

Slovenski narod potrebuje v deželni in državnem zboru take poslance, ki ne bodo podpirali škofove in duhovniške politike, temveč, ki se bodo ozirali na potrebe naroda in ga pred krivico branili. Poslanci duhovniške stranke ne bodo nikdar ust odpri proti krivici, ki jo prizadeva politika duhovnikov, oni bodo podpirali njihovo mešetarjenje z vlado, nam trpinom pa metali drobtine.

Nesrečno škofovo gospodarstvo, škodljiva playba lesa in zvijače škofovega kapitlja ter podpiranje škofa od strani vlade, velikanski popust njemu podpisane dače, katero morajo državi konečno drugi davkoplačevalci založiti, so neovrgljivi dokazi, da morajo poslanci držati s politiko naroda, a ne s politiko duhovnikov in vlade.

Štajerske novice.

Zaupnikom volilnega okraja Celje-Laški trg-Vransko-Gornji Grad! Razpošljemo danes lepake. Dovoljenje za plakiranje imamo. Naj že v nedeljo povsod vise!

Nedeljski shodi Narodne stranke: v Kaplji pri Št. Jurju ob Taboru ob 3. uri pop. v gostilni gosp. Kumra. Shod je namenjen za kmečke volilce vranskega okraja. Govorijo g. dr. Karba, Goričan in dež. posl. Roblek. — V Loki pri Zid. m. ob pol 9. uri zj. v gostilni g. Jenčiča. Govori kandidat Goričan. — V Rajhenburgu zjut. in v Kališovu pop. Prostore še naznanimo. — Kandidat dr. Božič ima shode v Vuhredu, Trbonji in Zgornji Vižingi. — V rogaškem okraju se vrši shod v Kostivnici ob 8. uri zjut. in v Takačevem ob 3. uri pop. Govori kandidat Berlig. Somišljeniki, agitirajte za udeležbo!

v Seja izvrševalnega odbora Narodne stranke se vrši jutri ob pol 2. uri pop. v celjskem Nar. domu. Navodila za event. ožje volitve priobči jutrišnji „Nar. Dn.“

O Savinska dolina, pripravljaj se na shod v Kaplji! Zanimanje za shod kmečkih kandidatov dr. Karba in Franca Goričana pri Pihlviru v Kaplji je veliko. Shod je ob 3. uri popoldne. Govori tudi dr. posl. Roblek. Savinski kmetje, pridite v ogromnem številu!

O Dva shoda v sevniskem okraju. Prih. nedeljo, 9. t. m. se vršita shoda v Rajhenburgu po prvi maši v prostorih g. Iv. Leskoška v Rajhenburgu in popoldne ob 3. uri pri g. Mihaelu Bohorcu v Kališovu.

Današnje volitve v Celju so nudile isto sliko kakor navadno; nemški Celjani še niso pozabili na različne dovoljene in nedovoljene goljufije. Saj so tako lepo med seboj; legitimacije in glasovnice se zato ne razdelijo samo volilcem ampak tudi agitatorjem. Slišali smo danes celo trditve, da je bil uradni pečat celjskega magistrata kot politične oblasti na razpolago. To stvar bode treba vsekakor natančneje preiskati, da se uverimo o zanesljivosti mestnega kot političnega urada. Gospod Ambrožič so se etablrirali pri Palloski, ki je točila onim značajnejšem, ki prodajajo za četrt slabe pikole svoj glas, pijačo zastoj. Policaj Zintauer je v civilu gonil odtam volilce na volišče in k Palloski nazaj. Da je bil mestni „ekonom“ na svojem mestu, se razume; bilo je še par mestnih uradnikov, ki na občinske stroške pohajkujejo okrog, neki Zwetko, pomagač geometra Lebiča, in še par junakov. Ginljivo je bilo, ko so pripeljali fjakarji nekaj šnopsarjev reševat celjskega nemštva! Zanimivo pa bode za kompetentne oblasti zamenjavanje glasovnic, fabriciranje legitimacij itd. Oni, ki imajo

natančnejše podatke, naj se oglase pri nas, da seznanimo nekatere peteline z določbami §§ 8 in 11 vol. zak. in ričetom. Predsedstvo okr. sodišča v Celju naj vpraša tudi jetniškega paznika, kdo je tisti možak, ki ga je prignal in odgnal z volišča? Ali je morda celo kakšen prebivalec celjskih kajh pomagat voliti Nemcem Krala? Od 571 volilcev je šlo do 2. ure popoldne volit 320; od teh je dosedaj 34 Rebekovih.

O Hudi so. Namreč klerikalci v Mariboru na dr. Kukovca. To ni nič novega. Imajo svoje vzroke. Čutijo njegovo trdo pest v volilnem boju po celem Spodnjem Štajerskem. Kot povod napadom na dr. Kukovca uporabljajo shod v Studencih. Očitajo dr. Kukovcu, da je dal predsedstvo shoda rajši socialnemu demokratu nego uskoku Pušenjaku. K temu pripomnimo, da je shod sklical izvrševalni odbor oziroma okrajni mariborski odbor nar. stranke. Vabila so označevala shod izrecno kot volilni shod narodne stranke. Po zborovalnem zakonu je imela torej le narodna stranka odločiti, kdo bode predsedoval. Taka je tudi v enakih slučajih dosledno praksa klerikalne stranke. Prostovoljno seveda lahko dajo sklicatelji predsedstvo iz vrste zborovalcev voliti. Če se pa predsedstvo prapusti svobodno zborovalcem, potem je naravno, da predseduje, kdor ima za sebe večino. V Studencih je imel klerikalec Pušenjak za sebe le eno omizje, socialnih demokratov pa je bilo najmanj petkrat toliko. Napredni Slovenci so prišli seveda prepozno, saj se poznamo. Dr. Kukovec kot predsednik izvrševalnega odbora nar. stranke je ravnal torej le parlamentarno, če je prepustil predsedstvo večini, to je, socialnemu demokratu. Predsednik je dal besedo obema slovenskima in obema socialističnima kandidatoma in tudi drugim slovenskim govornikom. Postopal je torej popolnoma taktno in pravilno in so sklicatelji shoda dosegli od predsednika vodstvo shoda v strogo pravični obliki. Kaj je pa vzrok, da se zdaj klerikalci penijo jeze zaradi tega shoda? Narodni čnt? Ogorčenje, da je predsedoval nemško govoreči socialni demokrat? Ne užaljeno narodno čuvstvo, ampak jeza, da je dr. Kukovec onemogočil klerikalno lumparijo. Klerikalci so poslali svoje knjigoveze in pisarje volit Pušenjaka predsednikom shoda narodne stranke z namenom, da bi dr. Kukovca na njegovem shodu šikaniral in iz tega bi potem klerikalci kovali kapital. To je stvar v pravi luči. Iz pisave klerikalnih listov izhaja, da je dr. Kukovec prekrizal klerikalcem račune.

V Roškar je imel zadnjo nedeljo v Hočaht zelo klaverno shodič. Zbralo se je nekaj nad 20 možakov, ki so popolnoma ravnodušno poslušali zgovornega orjaka, ki je pa o svojih „nesrečah“ molčal. Še obdolžiti je pozabil naprednjake, da ga obrekujejo.

V Klerikalno poročevanje o shodih „S. G.“ prinaša o shodih poročila, ki so tako debela, da jih menda ne bodo verjeli niti najbolj verni backi. Navadno je na teh shodih več „volilcev“ kakor v celi občini in fari. „Vse tiste fraze in laži, ki lete iz duhovnih ust na nas naprednjake, pa nam samo koristijo: ljudje se sproti prepričujejo, da niso resnične in število doslednih ter prepričanih sovražnikov duhovniške politike se množi od dneva do dneva.

V Korupcijo duhovniške stranke najjasnejše dokazuje dosedanji potek volilnega boja. Kdo si bo še odslej upal trditi, da so klerikalni vodje poštenjaki? Brez rokavic jim gotovo nikdo ne bo segel več v roke. Ker so videli, da proti našim kandidatom ničesar ne opravijo, so posegli po starem orožju: veri, svobodni šoli, advokatih in učiteljih

Morda bo še za enkrat vleklo; pa tudi to orožje se bode obrabilo — in kaj potem?

Kaj je klerikalcem za gospodarski napredek kmeta? Priredil se je v tek. letu v področju kmet. podružnice kmetijski knjigovodski tečaj, v katerem bi se naj vsi kmetovalci posčili o tej važnej panogi. Razglasil se je tečaj javno, ter so se tudi vsa izobraževalna društva povabila, da bi poslale svoje člane. Nek kaplanček pošlje predavatelju tečaja glas, da, ako hoče, da se člani njegovega kat. bral. društva udeležijo tečaja, naj on (strokovnjak!) kaplanu, ki je v tej, kakor lahko rečemo, v vsakej kmetijski panogi neveden, predloži svoje predavanje. Da se k temu nikakor ni udal, je nmevno, ker se je itak za dobro stvar dovolj žrtvoval. Tečaj se je priredal v vso zadovoljstvo udeležencev. Kaj se sklepa iz postopanja takih protikmet-skih hujšakačev? Oni hočejo, da bi ostal kmet vedno neveden, nič ne računil, nič ne upošteval, da bi tako le njim prišlo več v žep in v grlo. (Zbirca, dobre južine itd.) — Volilci! Ne dajte se toraj podjarmiti duhovniškim generalom. Volite može v deželni zbor, katerim je na srcu resen gospodarski napredek slov. naroda.

Zanemarjanje stanovskih dolžnosti. Pretekli mesec (dne 18. aprila) je postalo neki 83 letni gospe v Laškem trgu nenadoma zelo slabo. Ker je zdravnik izjavil, da je staričina življenje v resni nevarnosti, so poslali po duhovnika. Župnik pa je bil isti dan v Mariboru, jeden kaplan pri svoji bolni materi in drugi kaplan je pa odšel na agitacijo. Morali so vsled tega poslati k Sv. Lenartu po duhovnika; pa tudi tamošnji kaplan je bil na agitaciji, samo da je vsaj povedal kam je šel. Našli so ga v družbi z laškim kaplanom slednjič v Šmarjeti. Duhovniki imajo pač posebne privilegije in posebne pojme o spolnjevanju stanovskih dolžnosti. Najbrž ta slučaj ni osamljen.

Spet en kos poštenosti klerikalne politike. Dne 20. sušca t. l. je povdarjal dr. Verstovšek v družbi dr. Korošca in Piška v pričo dr. Ploja in dr. Rosina ter dr. Božiča, Slanca in dr. Kurovca, da klerikalna stranka želi skupno postopanje vsaj glede volitev v narodnomešanih mestih in trgih. Dr. Kurovec je izjavil, da je narodna stranka na istem stališču, toda o tem je še čas govoriti, ko bode dognano ali pride do splošnega kompromisa ali ne. Dne 2. aprila je pa klerikalno glasilo „Straža“ sveto naznanilo, da klerikalci tudi v dvojezičnih trgih in mestih postavijo lastne kandidate. Narodna stranka je z ozirom na ta položaj na glavnem zboru 4. aprila določila g. Ivana Rebeka kot kandidata splošne mestne kurije. Slovensko meščanstvo je pa naduto in v narodnem oziru naravnost zločinsko postopanje klerikalcev v ti točki ostro obsojalo. Brežiški Slovenci so dr. Benkoviča pozvali, naj doseže, da klerikalna stranka voli Ivana Rebeka. Temu pritisku so se mariborski duhovniki morali udati, vendar so pa v svoji neodkritosti iskali povod, da bi se iz neprijetnega položaja izmuznili. Dr. Benkovič je prišel oficijelno nad g. Rebeka in je od njega zahteval podpis izjave glede programa. Da je bilo to nečuvno izcivanje, vidi vsakdo, če pomisli, da niti lastna Rebekova stranka od njega kakor sploh od nikogar ni zahtevala kake podpisane ali nepodpisane izjave z ozirom na kandidaturu. Ker je pa g. Rebek v sporazumu z izvrševalnim odborom narodne stranke izjavil, da ni ovire, da bi se smatral kot skupni slovenski kandidat, si klerikalci vendar niso upali zahtevo brežiških Slovencev kratkomalo prezreti. Zato so še le zadnji teden pred volitvami (zvonjenje po

točič) v Straži milostno priporočili Rebekovo izvolitev. To so snha dejstva, na podlagi katerih naj razsodna slovenska javnost sodi tudi v tem slučaju značajnost klerikalne politike.

Nepoštena Goriškova agitacija. Po Gaberju je danes Gorišek agitiral proti Brinarju s tem, da bodo morali otroci do 16 leta hoditi v šolo, če volijo ljudje Brinarja! Ta nepoštena in lažnjiva agitacija je značilna za označevalca vere in morale Goriškega. Pa se nam še zatrjuje, da smo preostri proti ljudem njegove baže!

Volilni sestanek, ki se je vršil sinoči v prostorih slov. del. podp. društva v Celju, je bil prav živahen. Pretresaval se je vol. imenik in se je ukrenilo marsikaj glede udeležbe slov. volilcev pri današnji volitvi. G. Rebek je v kratkih besedah pojasnil svoje stališče glede dela v deželnem zboru.

Iz Gaberja. Bralno društvo v Gaberjih se je 4. tm. preselilo v Sokolski dom. Upamo da bodo društveniki dobro obiskovali novo sobo, ker imamo večji del vse slovenske liste na razpolago. —

Nemčurja Schmleda smo v Gaberju izgubili. Ne vemo, kam se je preselil. Mislimo da se bode nova gostilničarka gospa Altcibler manj zanimala za hajlanje ko njen svak.

Ženski oddelk celjskega „Sokola“ se bode zopet oživil. V nedeljo, dne 9. tm. ob 11. uri predpoldan se vrši prvi sestanek sokolic, v „Sokolskem domu“. Na razgovoru je telovadni kroj in telovadne ure. K mnogobrojni udeležbi vabi Celjski Sokol.

Nabori v Laškem trgu. K naborom je prišlo 445 fantov, od katerih so jih pridržali 152, nekaj več ko lanskoleto.

Dar. G. Franc Vasle, posestnik na Gomilskem je daroval za celjsko dijaško kuhinjo 5 kron.

Iz Ljubnega ob voglih hiše trgovca in gostilničarja Fr. Ks. Petka je še vedno videti pivno sodčke z znamko Th. Götz. — Popotnik.

Iz Šoštanj. Prav dobro je znano, da se v sportnih krogih prav dobro plačuje čista pasma živalij posebno psos. Na Angleškem je nedavno kupila neka gospa psička za 40.000 kron. — Seveda je bil ta popolnoma čistokrven in se je moralo natanko dokazati njegovo pokolenje. Pri ljudeh je to drugače. Hans Woschnagg na primer ne more dokazati svoje germansko-plemenske čistokrvnosti, zato si je isto kupil za borih 2000 kron. Kako siromašno za kandidata, ki ponuja svojim značajnim volilcem tako beraško odkupnino, da mu poverijo slednji svoje glasove pri volitvi, kljub temu da je bil Hans Woschnagg v svoji mladosti „Sokol“ in čitalničar. Ko bi bil dal Muki za svojo lastno osebo vsaj toliko, kakor je dala angleška dama za čistokrvnega psička. In to bi on z lahkoto storil ali pa vsaj storiti moral, če bi tudi enkrat pogorel! Stvar nikakor ni smešna tamveč priča le o Hans Woschnaggovi značajnosti, ki misli, da se da z denarjem vse doseči. Najprej si je naš dični kandidat hotel kupiti plemstvo, sedaj čistost svoje germanske pasme. Pa zaman. Neizbrisen mu ostane pečat renegatstva in „značajnosti“!

Politični katehet. Iz Maribora se nam poroča, da je naročeval gimnazijski katehet g. J. Kavčič dijakom, naj danes molijo od pol sedme do sedme ure za „srečen“ izid volitev. Ne dvomimo nad velikim uspehom teh volitev; vprašali bi pa vendar deželni šolski svet, od kedaj so na državnih gimnazijah upeljane take politične pobožnosti?

Umrl je na Lešnici pri Ormožu posestnik P. Dovečar, star 84 let. N. v m. p.!

V Za družbo sv. Cirila in Metoda je darovala gđna Minka Grobelnik, prodajalka v trafiki „Nar. doma“, mnogo rabljenih poštinih znamk, 1/4 kg cigarnih odrezkov in povrhu še 1 K. — V isti trafiki je tudi nabiralnik za Cir. Metodovo družbo, katerega kakor tudi trafiko toplo priporočamo celjskim in okoliškim Slovincem. Marljivi nabiralki pa iskrena hvala!

u Šmihel nad Mozirjem. Z dopisom, kateri je izšel v „Straži“ štev. 50. dne 28. aprila 1909, v katerem se napada našega gospoda učitelja, se čutimo podpisani užaljene, ker se zlorablja ime podpisanih, mi odločno zahtevamo, naj dotični Šmihelčani dopisa javijo svoja imena. Če ne, jih smatramo za obrekovalce in lažnjivce, kar jim bodemo v drugem dopisu dokazali. — Paul Acman, Janez Atelšek, Anton Vajdl, Janez Leskovšek p. d. Grmadnik, Janez Mikek, Franc Goltnik, Janez Rastočnik, Janez Leskovšek p. d. Plešnik, Luka Gostečnik, Miha Napotnik, Pane Šudej, Janez Kladnik, Janez Kotnik, Franc Goličnik, Gregor Visočnik, Blaž Gregorc, Anton Lesjak, Fr. Gostečnik, Jože Goličnik, Gregor Verbuč, Terezija Nazaločnik, Janez Konečnik, Janez Goličnik, Valentin Rozoničnik.

Treščilo je minul teden v stolp podružne cerkve na Ljubličnem pri Poljčanah. Zgorela je stolpova streha in mežnarija.

Kako Nemci bojkotirajo. Magistrat nekega nemškega mesta na Češkem je dal razglasiti, da morajo obiskovalci sejmov imeti na svojih prodajalnih prostorih napise s svojim popolnim imenom in imenom kraja, kjer stanujejo. Tako bi naj nemški kupci natančno ločili nemške trgovce od čeških. Tudi drugod Nemci že to prakticirajo. Mislimo da ni treba nicesar dostavljati. —

Razširila se bode tvornica za impregniranje lesa v Hočah, ker je kupila od posestnika Bernika večje zemljišče.

Iz Kapel. Že zadnjič smo omenili, da se našega župnika najde zadnji čas malokaterikrat doma. A nedavno sta botra in babica zopet imeli čast vrniti se z nekrščenim otrokom. Botra pase je razgrela, kar je popolnoma opravičeno, ter očitala kuharico župnikovo brezbriznost. „G. župnik so šli k patrom v Brežice radi misijona,“ odgovori kuharica. No saj vemo, kakšne posle imajo sedaj župnik. — Ob razleljevanju glasovnic pa so v neki vasi povedali ljudje, da jih že imajo. (Seveda gotovo že popisane.) Kaj ko bi bilo to v zvezi z župnikovimi pohodi v Brežice?! Res veliko posla bo dal bližajoči se misijon, posebno ker bo treba obrekovati našega kmetskega kandidata. Ivana Malusa. Pa menda ne bo koristilo mnogo, ker Kapelčani znajo sami presojeti kaj je v njih korist in kaj v škodo. Izdajica kmetskega stanu je, kdor ne voli 17. maja tovariša Ivana Malusa, ekonomista na Bizeljskem.

V Sv. Trojica v slov. gor. Trojiški pangermanci so se zavzeli za — vero. Neodlikovani Ferdinand Golob se drži načela: namen posvečuje sredstva; in naš demagoški g. župan ni ravno izbirčen v polenih, ki jih meče. Pa ker ste že začeli stikati po tem, kdo hodi v cerkev in kdo ne, nam gotovo dovolite, da tudi mi preiščemo, kdo je farizej in kdo ni. In zato vas prosimo, gospodine Golob, odgovorite nam jasno in odkrito na sledeče vprašanje: Ali je res, kar si šepeta že cela fara, da je vaš nadebudni gospod sinček Feri splezal že tako visoko po nemškonacionalni lestvici, da je postal — protestant? Odgovorite, gospod Ferdinand, ki ste se toliko razčopirili po „Štajercu“ in „Marburgerci“!

Počitniški tečaj za nadaljevalno izobraževanje srednješolskih profesorjev se vrši od 1. do 11. septembra v Gradcu. Idejo je sprožil deželni šolski nadzornik dr. Rosenberg.

Od Sv. Miklavža p. Ormožu. V nedeljo dne 2. maja je prišel k nam nek Lampe s Kranjskega, ki nam je pravil, da se morajo šolske postave tako spremeniti, da dobijo nadzorstvo nad šolami — kmetje. Čudimo se le, kako še nobeden teh pametnih gospodov ni prišel do tega, da bi enkrat predlagal, naj bi imeli kmetje tudi nadzorstvo nad duhovniki, kadar polagajo cerkvene in druge račune. Kaj? Tega potrebnega nadzorstva se bojite, ker bi potem marsikaj zasmrdelo.

Poslanec Malik berači pismeno po Pruskem podpore za šentlenarško nemško šolo. Poniža se tudi, da bi osebno predaval po nemških mestih o strašni sili in stiski, v kateri se nahajajo baje Nemci pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, toda nihče ga ne vabi. Prusi naj namečejo še vsaj 17.000 K, potem bo šola v redu. Nekaj otrok bodo privlekli v to nemško mučilnico tudi nezavedni slovenski stariši.

Iz Maribora in drugih krajev nam prihajajo vprašanja, kdo je tisti Hans Urek, ki se je dal na občnem zboru nemškega „Schulvereina“ pri Sv. Lenartu v Slov. gor. dne 18. p. m. voliti v odbor kot „Säckelwart“ (blagajnik). Znano nam je, da je pri Št. Lenartu na slovenski šoli učitelj Ivan Urek.

K volitvam v ptujski okrajni zastop. Ko bi bili Nemci propadli v skupini veleposestva, potem bi bili črtali iz liste za mestno skupino vse okoličane (Visenjaka, Zavca in Vrabla), ker bi bili v manjšini in bi rabili samo prave svoje zanesljive Nemce. Brez značajni odpadniki so jim dobri samo sedaj za nameček, da jih tem bolje privežejo nase.

K volitvam v ptujski okrajni zastop. Kljub temu, da smo že v nekaj številkah poročali o izidu volitev v ptujski okrajni zastop, se nam ne zdi odveč podati pregled vseh izvoljenih zastopnikov, ker se zrcali iz teh imen previdna taktika ptujskih meščanov. V skupini veleposestnikov so izvoljeni Nemci. 1. Rihard Klammer, 2. Gvidon Pongratz in 3. Maks Ulm; stari odpadniki: 4. Jož. Ornik, 5. Fr. Šošterič od Sv. Vida, 6. Maks Strasschill z Brega; dalje novejša odpadnika 7. Anton Merkuš z Gornje Pristove in 8. Jakob Šampa iz Juvanc in nazadnje „najnovejša nemškutarja“ 9. markovski Martin Čeh in 10. javanski Franc Čeh. Ornigovi politiki se je posrečilo prodreti s to isto, v kateri so združene vse štiri stopnje spodnještajerskega „nemštva“. — Glejmo dalje: V skupini najvišjih obdačencev so voljeni 1. borlski baron Maks Kübeck, 2. sterntalski F. Hellin, 3. Jožef Fürst, 4. Konrad Fürst, 5. dr. Fichtenau, 6. Simon Hutter, (žganjar) v Ptuj, 7. Oton Schwarschnigg z Majšperga, 8. Karel Sima in 9. Andrej Windisch z Brega in 10. Kasper iz Ptuja. — V skupini mest in trgov so volili Ptujčani tudi nekatere nemškutarske kmete iz okolice, na pr. znanega „Johana“ Visenjaka iz Slomov, Jožefa Vrabla iz Velovleka, J. Zavca iz Krčevine. Poleg teh so voljeni Ptujčani Artzt, Rossmann, Sawitsch, Stendte, Weber, Wesely. Ptujsko goro zastopa J. Horvat?! — V kmečki skupini so zmagali z veliko večino slovenski možje, Miha Brenčič ml. iz Spuhel, J. Badigam iz Turškega vrha, Ant. Goljat iz Cirkovec, F. Maurič iz Nove cerkve, Fr. Rižnar iz Gajevca, J. Tarkuš iz Majšperga, Ivan Veršič iz Markovec, Jože Zelenik od Sv. Urbana, Jože Zupančič iz Ptuja in J. Grahar iz Haj-

dine. Toda ne sme se prezreti, da so tudi v tej skupini dosegli nemškutarji in štajercijanci nad 40 glasov. — V prihodnjih treh letih bo torej gospodaril ptujskemu okraju zastop, v katerem sedi le 10 na slovenskem programu izvoljenih mož, poleg njih pa 13 Nemcev in 17 nemškutarjev najrazličnejših vrst. — Prepričani smo, da ima ptujski okraj zadnjič sramotni nemškutarski značaj.

Mariborske novice.

u Iz Maribora. Klub „Narodni Pipec“ v Mariboru priredi v soboto, dne 8. velikega travna 1909. zvečer po telovadbi „Mariborskega Sokola“ otvoritev vrta Narodnega doma v Mariboru s tamberanjem, petjem in streljanjem. Pevske točke izvaja znani slavni in zelo priljubljen kvartet gg. Ašič, Rajh, H. in Jarh. Občinstvo bodo iznenadili tudi popolnoma novi čarobni slovanski komadi orjaškega gramofona g.a A. Zavadila. — Ako bi bilo ta večer neugodno vreme, vrši se prireditev prihodnji četrtek, dne 13. vel. travna 1909. in je takrat začetek ob 1/2 9 uri zvečer. — Člani kluba „Pipec“ so vstopnine prosti. — Posebna vabila se ne razpošiljajo.

K obilni udeležbi se uljudno vabi.

u Iz Maribora. Pobrežani bi radi imeli poseben most čez Dravo v Maribor in so že prosili podpore pri deželni odborni in vladi. C. kr. namestništvo v Gradcu mora poročati vladi do sredine meseca junija, kaj sodi in misli o tem mostu. Deželni odbor je popravil prvotni pobrežki mostni načrt in priporoča betonsko železno stavbo in ne lesene, kakoršno so si želeli Pobrežanje. S tem bi bil seveda most kakih 30.000 kron dražji, toda trpežnejši in boljši. Kdo bo imel poprej most, — Pobrežani ali Magdalenci?

Kranjske novice.

o Kdo je p. mag. Kranjski hranilnici iz prve zadrege? Iz računskega zaključka za leto 1908. je razvidno, da so Kranjski hranilnici, ko je bila v hudih stiskah, priskočili na pomoč neki činitelji od zunaj. Nekdo je kar en dan vložil 250.000 K, dalje druge vloge 160.000 K, 159.000 K, po 140.000 K, po 100.000 K, po 95.000 kron, po 76.000 kron, dalje kar štiri vloge zaporedoma po 50.000. Ker na Kranjskem gotovo ni tako bogatih ljudi, da bi lahko kar po 250.000 K en dan naložili v hranilnico, je jasno, da so te vloge od zunaj. Lahko torej popolnoma z gotovostjo sklepamo, da so nemški šparkski priskočili nemški denarni zavodi na pomoč, da bi prikrila izgubo na vlogih.

v Novo slovensko industrijalno podjetje. G. M. Ivanič, veletržec in posestnik v Medvodah zida tovarno za laneno olje. Tovarna bo izdelovala večinoma namizno olje iz bombajskega in argentinskega semena.

v Nesreča. V Št. Rupertu je 18 letna Karolina Strmole hotela gladiti obleko. Šla je v drugo hišo po žrjavico za gladilnik. Ker je pa bil hud veter, je zakrila gladilnik s predpasnikom, ki se pa je vnel in je zgorela dekletu vsa obleka. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer je umrla vsled opeklin.

v Tečaj o združništvu se vrši od 24. do 29. maja na kranjski kmetijski šoli na Grmnu. Oglasiti se je do 15. maja pri vodstvu šole.

v Kmetiska posojilnica v Ljubljani izkazuje za l. 1908 71.417.344,75 K prometa in 76.083,53 K čistega dobička.

v Obrtni shod priredi v Ljubljani deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug v četrtek, 8. tm. ob 8. zvečer v areni „Narodnega doma“. Razpravljalo se bo o točkah, ki so na dnevnem redu obrtnega sveta ckr. trgovinskega ministerstva.

v Na ustanovnem zavodu za gluhoneme v Ljubljani se bodo s pričetkom šolskega leta 1909/10. nanovo sprejemali gluhonemi šoloobvezni otroci na prošnjo roditeljev ali njih namestnikov. Prošnje do 10. junija pri vodstvu zavoda.

Koroške novice.

o Iz sodne službe. Za okr. sodnika v Šmohor na Koroškem je imenovan sodnik Avg. Kessler iz Dobrle vasi. Sodnik dr. Jožef Jaritz iz Brež pride kot okr. sodnik k dež. sodišču v Gradec. Za namestnika drž. pravd. nika v Celovcu je imenovan dr. Franc Thuile.

o Državni kletarski nadzornik za Koroško vinarski adjunkt Viktor Skubec je nastopil svojo službo. Sedež ima v Celovcu.

o C. kr. kmetijska družba za Koroško je imela predvčeraj in včeraj svoj letni občni zbor. Potrebščin za l. 1909. je 282.674 kron, pokritja pa 280.810 K. Predsednikom je zopet izvoljen ces. svetnik Supersberg. Družba je dobila lani 103.300 K državne in 42.000 K deželne podpore. Za l. 1909. zahteva 114.900 K državne in 44.100 kron deželne podpore, za l. 1910. pa 125.900 K državne podpore.

Po svetu.

b Neprevidna kuharica. Pri tovarniškem ravnatelju Kubicki v Nahodu je kuharica vlivala špirit v gorečo kuhhalno pripravo. Posoda s špiritom ji je v roki eksplodirala ter po kuharici ter zraven nje stoječem otroku ravnatelja se je razlil goreči špirit. Dobila sta tako hude opekline, da sta kmalu umrla.

a Na vratih mrtvašnice pokopališča v Končanici na Hrvaškem se je obesil 27 letni poštar Fr. Vistič. Vzrok ni znan.

a Zakon proti napitnici je sprejela ameriška država Washington, naj si jo že kdo da ali sprejme.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Izid volitev v splošni kuriji mest in trgov.

(Brz. „Nar. Dnev.“)

	Rebek	Kral	Horvatek
Vojnik	29	33	1
Žalec	68	—	12
Šmarje	35	—	—
Gornjigrad	50	—	—
Braslovče	29	—	—
Vransko	38	—	—
Kozje	43	1	—
Vuzenica okol.	35	3	15
Laški trg	31	33	9

Izid volitev v splošni skupini okr. glav. Celje - Slovenjgradec - Brežice:

Brz. „Nar. Dnev.“

	Brinar	Pišek	Sitter
Škofjvas	26	11	9
Št. Peter v Sav. dol.	27	44	—
Šmarje trg	13	3	—
Šmarje okolica	17	144	6
Artiče	8	87	—
Št. Peter p. Sv. g.	55	45	7
Sv. Primož n. Vuz.	7	17	1

V celjski okolici je volilo do 1. ure v Gaberju 95, na Bregu 85 volilcev (!).

Državni zbor.

a Dunaj, 7. maja. (Br. „Nar. Dn.“). Vloženi so 4 nujni predlogi in sicer 2 od socijalnih demokratov in nemških nacionalcev, ki zahtevata, naj se premesti vse vojake, ki so zadržani pri orožnih vajah v Bosni in Hercegovini, takoj v neaktivno stanje, 1 čeških agrarcev radi odseka obstoječega iz 52 članov, ki bi naj preiskoval razmere čeških reparjev in 1 češkega realista prof. Masaryka radi „veleizdajškega“ procesa v Zagrebu. Zbornica obravnava prvo branje davčne zakonske predloge in o prvih dveh nujnih predlogih.

a Dunaj, 7. maja. (Brz. „Nar. Dn.“). Izjava finančnega ministra Bilinjskega v aneksijskem odseku se v poslanskih krogih zelo komentira. Vendar se bo težko dobila večina za nezaupnico ministru.

Ogrska ministerska kriza.

o Budimpešta, 7. maja. (Brz. N. D.). V političnih krogih se splošno sodi, da bo cesar sprejel še enega ali drugega politika iz stranke neodvisnosti.

Turčija.

o Carigrad, 7. maja. (Brz. Nar. D.). Prvi tajnik odstavljenega sultana Abdul Hamida Jevod bej je izpovedal, da je Abdul Hamid povzročil vse te nemire v maloazijskih mestih in v Carigradu.

o Berlin, 7. maja. (Brz. N. Dn.). Iz Carigrada poroča „Tageblatt“, da je ministerstvo zunanjih zadev vprašalo rusko vlado, zakaj zbira čete na turški meji. Odgovora še ni bilo iz Petrograda.

Obisk nemškega cesarja pri ruskem carju.

b Petrograd, 7. maja. (Brz. „Nar. Dn.“). Časnik „Večer“ poroča, da bo nemški cesar Viljem še v majniku obiskal ruskega carja. Ta obisk ima politično ozadje in sicer bo vplival na notranjo in zunanjo rusko politiko.

b Dunaj, 7. maja. (Brz. „Nar. D.“). Danes zjutraj je prihajal iz stanovanja nekega ključavničarja duh po ognju. Ko so vlomili v stanovanje, so našli popolnoma zgoreli trupli dveh deklic ključavničarja.

Kupujte narodni kolek!

Tržne cene.

6. maja.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za maj 34'—, za september 32'75, za december 31'75, za marc 31'75. Tendence mirna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 23'55, za oktober — december K 22'35. Tendence stalna. — Vreme lepo.

Budimpešta, 6. maja. Pšenica za maj 14'18, pšenica za oktober K 11'78, rž za maj K —, rž za oktober K 9'28, oves za maj K 8'55, oves za oktober K 7'35, kornuza za maj K 7'57, kornuza za julij K 7'82, ogrščica za avgust K 14'90. Premet 6.000 met. st.

Budimpešta, 6. maja. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 144 do 145 vin., mlade, srednje 144 do 146 vin., mlade, lahke 144 do 146 vin.; zaloga 24.153 komadov.

Svinjska mast v Budimpešti: 151'—, namizna slanina 134'—.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 6. maja:

Tendence mirnejša, posebno za oves, ki se je pocenil za 10 vin. Pšenica je popustila 5 vin. V rži in kornuži zahteve vzdržane.

Produktitrg. Pariz: moka za tekoči mesec 33'55, moka za prihodnji mesec 33'85, moka za maj —

avgust 34'20, moka za sept. — decemb. 32'05, pšenica za tekoči mesec 26'35, pšenica za prihodnji mesec 26'65, pšenica za maj — avgust 26'10, pšenica za sept. — dec. 24'15, rž za tekoči mesec 18'50, rž za prihodnji mesec 18'50, rž za maj — avgust 17'85, rž za sept. — dec. 17'85.

Tendence: moka in pšenica: medla rž: mirna — Vreme lepo.

Tedenski živilski sejem v Gradcu, 6. maja: Na sejm se je prignalo 970 glav (365 volov, 126 bikov, 379 krav in 99 telet.) Cene so bile: Pitani voli 39—43 K (izjemna cena 48 K), napol pitani voli 35—39 K, suhi voli 30—34 K, voli za pitanje 31—37 K; pitane krave 30—35 K, napol pitane krave 25—28 K, suhe krave 17—24 K, biki 30—37 K, mlade krave dojnice (do 4. teleta) 31 do 37 K, starše dojnice 26—29 K, telne krave 25—28 K. (Vse cene so za 50 kg žive teže.)

Društvene vesti.

o Podružnica sv. Cirila in Metoda za Rajhenburg in Videm ima svoj občni zbor v nedeljo 16. t. m. pri g. Kosarju v Rajhenburgu z običajnim sporedom. Na dnevnem redu je tudi predavanje družbinega potovalnega učitelja. Začetek ob pol 4. uri pop. — Po občnem zboru se vrši gled. igra „V Ljubljano jo dajmo“ v restavraciji „Unschuld“.

Listnica uredništva.

Ormož. Hvala, smo dobili že od druge strani. Pozdrav!

Zdravnik išče poštenega

sluga.

Prednost ima oni, kateri je služil v bolnici in govori tudi nemško. — Naslov pri upravnistvu „Narodnega Dnevnika“.

Prodajalka

popolnoma izurjena v trgovini mešanega blaga, slovenskega in nemškega jezika zmožna, starejša moč, se sprejme s 15. junijem ali po dogovoru pri tvrdki Franc Vrečko v Šoštanju. 240 2-1

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo sprejme trgovina mešanega blaga

Jos. Podgorelec, Spodnji Dravograd. 242 2-1

VYDROU BUHTIN
DISAVA ZA PECIVA
1/4 kg K1

Učrova
tovarna hranil
Praga VI.